

تنگه هر مز و خطر تبدیل تنش‌های دریایی به بحران غذایی



رییس انجمن صنایع خوراک دام، طیور و آبزیان ایران در یادداشتی نوشت: اختلال در مسیرهای دریایی و تجارت کود و غلات می‌تواند شوک انرژی را به بحران جهانی غذا تبدیل کند.

یادداشت مهمان

مجید موافق قدیری رییس انجمن صنایع خوراک دام، طیور و آبزیان ایران و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران؛ استفاده از غذا یا اختلال در زنجیره تأمین آن - به عنوان ابزاری برای فشار سیاسی و نظامی - یکی از قدیمی‌ترین تاکتیک‌های جنگ است. در دنیای امروز این بحران نه تنها از طریق محاصره مستقیم، بلکه با هدف قرار دادن بنادر و مسیرهای دریایی کلیدی تشدید می‌شود. صنایع خوراک دام، طیور و آبزیان که بخش عظیمی از غلات جهان (ذرت، سویا، جو) را مصرف می‌کند، حلقه حساس این زنجیره است و هر شوکی به سرعت به قیمت تخم مرغ، گوشت، لبنیات و امنیت غذایی خانوارها سرایت می‌کند.

غذا به عنوان سلاح: الگوهای تکراری در تاریخ معاصر
محاصره‌ها و نابودی زیرساخت‌های کشاورزی بارها گرسنگی را به سلاح تبدیل کرده‌اند. قوانین بین‌المللی این اقدامات را جنایت جنگی می‌دانند، اما مجریان قانون در اجرای قوانین ضعیف عمل می‌کنند.

تنش‌های تنگه هر مز و جنگ ایران: تنگه هر مز بخش قابل توجهی از تجارت جهانی کود و مسیر کلیدی واردات غذا و خوراک دام به کشورهای خلیج فارس را پوشش می‌دهد، که امروزه به یکی از نقاط بحران غذایی جهانی تبدیل شده است. در پی درگیری‌های ایران و کشورهای متخاصم آمریکا و اسرائیل، دشمنان محاصره دریایی عملاً به عنوان اهرم فشار استفاده کرده است.

بحران کود: حدود یک سوم تجارت جهانی کود از این تنگه عبور می‌کند. بسته شدن یا محدودیت آن باعث جهش شدید قیمت اوره و کودهای نیتروژنی شده و فصل کاشت را در سطح بین‌المللی تهدید کرده است. کاهش مصرف کود به معنای کاهش محصول و افزایش قیمت غذا در ماه‌های آتی در کل دنیا است.

تأثیر بر خوراک دام: اکثر کشورها به شدت به واردات نهاده‌هایی چون ذرت، سویا و کنجاله سویا برای مصارف دامی وابسته‌اند. اختلال در تنگه تأمین این نهاده‌ها را برای تولید خوراک دام و طیور پر هزینه کرده است. در واقع رقابت بین «غذا برای انسان» و «خوراک دام» شدیدتر شده و در سناریوهای بدبینانه، منجر به کشتار دام‌های مولد و کشتار زودتر از موعد و در نتیجه تورم قیمت محصولات پروتئینی می‌شود.

محاصره دریایی ایران نه تنها صادرات انرژی را هدف قرار می‌دهد، بلکه امنیت غذایی را نیز به چالش می‌کشد. این وابستگی، ایران را به «پاشنه آشیل» امنیت غذایی جهانی تبدیل کرده است.

این تغییرات نشان می‌دهد غذا دیگر فقط کالا نیست و اختلال در مسیرهای حیاتی می‌تواند شوک انرژی و کود را به بحران غذایی جهانی تبدیل کند و میلیون‌ها نفر را در سراسر جهان به سمت ناامنی غذایی سوق دهد.

پیامدهای اینگونه رویکردها می‌تواند شامل فشار بر زنجیره تولیدکنندگان غذا و تورم غذایی، گرسنگی و خطر ناآرامی‌های اجتماعی در سطح جهانی گردد. وابستگی متقابل کشورها در رفع نیازهای اساسی، نقش موثر غذا در مرادوات سیاسی را برجسته تر کرده است.

برای مقابله با اینگونه تهدیدات سرمایه‌گذاری در کشاورزی پایدار و جایگزین‌های خوراک دام و طیور از شاخص‌ترین گزینه‌ها است.

در نهایت نکته اصلی این است: در جهان به‌هم‌پیوسته، گرسنگی یک جامعه به همه منطقه سرایت می‌کند. استفاده از غذا و زیرساخت‌های آن به عنوان سلاح نه تنها غیراخلاقی، و همچنین افزایش هزینه‌های تمام‌شده تولید برای هر کیلوگرم گندم ۲۰ هزار تومان مابه‌التفاوت در نظر گرفته شده است.

گروه کشاورزی
editor@smtnews.ir

بی‌تدبیری گوشت را گران کرد



هزینه تأمین نقدینگی را افزایش داده و قیمت تمام‌شده تولید را بالا برده است. وی با اشاره به سیاست‌های دولت تصریح کرد: دولت به جای حمایت از تولیدکننده، مجوز واردات دام و گوشت صادر می‌کند و در زمان افزایش قیمت‌ها، فشار را متوجه تولیدکننده می‌سازد.

مدیرعامل اتحادیه دام سبک دربارۀ قیمت‌ها نیز عنوان کرد: در حال حاضر هر کیلو دام سبک بین ۵۸۰ تا ۶۲۰ هزار تومان معامله می‌شود. دام نر حدود ۵۰ کیلوگرمی که از باکیفیت‌ترین گوشت برخوردار است، در همین بازه قیمتی قرار دارد. با این حال قیمت خرده‌فروشی متفاوت است.

او با اشاره به ساختار توزیع گوشت در تهران بیان کرد: در تهران دو مرکز عمده‌فروشی اصلی یعنی میدان پیروزی و میدان بهمن فعال هستند و باید قیمت‌های فاکتور عمده با نرخ خرده‌فروشی مقایسه شود تا به یک نقطه تعادل و قیمت منصفانه رسید. سپس دولت بر مبنای آن بر بازار خرده‌فروشی نظارت و مدیریت کند.

صدرادرس در پایان خاطرنشان کرد: مشکل گرانی گوشت از عرضه دام زنده نیست، بلکه به سیستم خرده‌فروشی بازمی‌گردد و لازم است نظارت‌ها در این بخش تقویت شود، نه اینکه فشار افزایش قیمت بر دوش تولیدکننده قرار گیرد.

میزان کافی در کشور تولید می‌شود. واردات دام خارجی در چنین شرایطی به تولید داخلی آسیب می‌زند و تولیدکنندگان را نسبت به ادامه فعالیت دلسرد می‌کند؛ همان‌طور که در سال‌های گذشته نیز آثار این بی‌تدبیری‌ها را در نیمه دوم سال و در بازار مصرف مشاهده کردیم.

او با اشاره به مشکلات نقدینگی دامداران اظهار کرد: در حال حاضر مشکل اصلی تولید، کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش دامداران برای تأمین نهاده‌های مورد نیاز است. دامداران مولد سبک به دلیل حضور دام در مراتع طی شش‌ماهه نخست سال، کمتر با این مشکل مواجه‌اند، اما پرواربندان با چالش جدی نقدینگی روبه‌رو هستند. دامداران سنگین صنعتی و روستایی نیز شرایط مشابهی دارند.

صدرادرس با انتقاد از عملکرد نظام بانکی افزود: با وجود تبلیغات گسترده بانک کشاورزی درباره «طرح پالیز»، این طرح کمکی به صنعت دام نکرده است. پیش از این دامدار با یک چک صیادی و توافق با واردکننده، نهاده مورد نیاز خود را به صورت مدت‌دار تهیه می‌کرد و تنها کارمزد واردکننده را می‌پرداخت. اما اکنون در قالب طرح پالیز، دامدار باید علاوه بر کارمزد واردکننده، کارمزد جداگانه‌ای نیز به بانک کشاورزی پرداخت کند که این موضوع

امنیت غذایی یکی از ارکان اساسی توسعه پایدار هر کشوری محسوب می‌شود. بخش کشاورزی و دامپروری همواره نقشی حیاتی در تأمین نیازهای اساسی جامعه ایفا کرده‌اند. این دو حوزه، نه تنها منبع اصلی تولید مواد غذایی بوده، بلکه از نظر اقتصادی نیز با ایجاد اشتغال و ارزآوری، ستون فقرات بسیاری از اقتصادهای ملی را تشکیل می‌دهند. در ایران نیز با وجود ظرفیت‌های بالقوه فراوان در بخش تولید داخلی، همواره بر لزوم حمایت از کشاورزان و دامداران تأکید شده است، اما در چند وقت اخیر دولت مصوبه‌های جهت افزایش واردات را صادر کرد.

دولت برای مدیریت بازار گوشت و تنظیم عرضه، اقداماتی را برای افزایش واردات دام در دستور کار قرار داده است. این رویکرد، نگرانی‌هایی را در میان تولیدکنندگان داخلی ایجاد کرده است، چراکه معتقدند این واردات می‌تواند به تولید داخلی آسیب برساند. این تصمیم، در حالی اتخاذ شده که تولیدکنندگان داخلی معتقدند شرایط برای افزایش تولید داخلی فراهم است و نیاز چندانی به واردات وجود ندارد. این رویکرد، پرسش‌هایی جدی را درباره اولویت‌گذاری‌ها و تأثیرات بلندمدت آن بر صنعت دامپروری کشور مطرح می‌کند. آیا با افزایش واردات تولید داخلی آسیب می‌بیند؟ این موضوع چه تأثیری بر قیمت دام و گوشت می‌گذارد؟

طرح پالیز شکست خورد و هزینه تأمین نقدینگی بالا رفت
افشین صدرادرس، مدیرعامل اتحادیه دام سبک، با اشاره به مصوبه هیأت وزیران درباره واردات دام زنده به تجارت‌نیوز گفت: در حال حاضر بر اساس این مصوبه، واردات دام زنده از مرزهای کشور به‌ویژه از سمت پاکستان در حال انجام است در حالی که با توجه به شرایط بسیار مناسب تولید در سال جاری، هیچ نیازی به واردات دام وجود ندارد.

وی با تأکید بر وضعیت مطلوب تولید داخلی بیان کرد: امسال شرایط تولید بسیار خوب است، زایش‌ها مطلوب بوده و دام به

خرید تضمینی گندم از موز ۱.۵ میلیون تن گذشت



راداشته باشند.
وی تصریح کرد: در حال حاضر خرید گندم در استان‌های جنوبی به نحو

مطلوب در حال انجام است و به تدریج به سایر استان‌های کشور تسریع می‌یابد.

معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی گفت: با وجود تحریم‌ها و جنگ کود شیمیایی مورد نیاز کشت پاییزه به خوبی تدارک شد و اکنون در حال برداشت محصول گندم، جو و غلات هستیم. به گفته وی، کود مورد نیاز کشت بهاره در حال تدارک است و مشکلی در تأمین آن نداریم.

در نهایت اینکه طبق مصوبه شورای قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی قیمت خرید تضمینی گندم بین ۴۷ هزار و ۵۰۰ تا ۴۹ هزار و ۵۰۰ تومان برحسب کیفیت و درجه بندی برای سال زراعی جاری (۱۴۰۴ - ۱۴۰۵) تعیین شده است.

پیش از این قیمت هر کیلوگرم گندم برای سال زراعی جاری ۲۷ هزار و ۵۰۰ تا ۲۹ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین شده بود که با توجه به آزادسازی نرخ ارز و حذف ارز ترجیحی از کالاهای اساسی به منظور حمایت از کشاورزان و گندمکاران و همچنین افزایش هزینه‌های تمام‌شده تولید برای هر کیلوگرم گندم ۲۰ هزار تومان مابه‌التفاوت در نظر گرفته شده است.

قیمت بالا از این کشور خریداری و با قیمت پایین در بازار عرضه می‌کند. رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه سراسری مرغداران تخم‌گذار میهن در پایان گفت: اتحادیه به وزارت جهاد کشاورزی پیشنهاد داده است که تخم‌مرغ را با قیمت ارشادی که اعلام کرده‌اند از تولیدکننده داخلی که مازاد تولید دارد، خریداری کند؛ اما تا امروز این امر اجرایی نشده و در مقابل واردات انجام شده است.



استان آذربایجان غربی واردات انجام می‌دهد؛ یا استاندارد قم دستور تداوم تولید را می‌دهد. به این ترتیب، شاهد نوعی آشفتگی به شکل مدیریت ملوک‌الطوایفی در کشور و استان‌های مختلف هستیم.

رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه سراسری مرغداران تخم‌گذار با بیان اینکه ۸۵ درصد تولید تخم‌مرغ در ۸ استان انجام می‌شود، عنوان کرد: واردات در حالی که تولید مازاد در کشور وجود دارد به معنی جنگ با تولیدکننده محسوب می‌شود.

قیمت‌های افسار گسیخته

رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه سراسری مرغداران تخم‌گذار میهن درباره قیمت این محصول، گفت: در حال حاضر هر کیلوگرم تخم‌مرغ درب مرغداری ۱۷۰ هزار تومان است که با ۲۳ درصد افزایش باید بین ۲۱۰ تا ۲۲۰ هزار تومان در بازار به فروش برسد.

کاشانی افزود: اتحادیه پیشنهاد قیمت ۲۵۷ هزار تومان در هر کیلوگرم درب مرغداری داده که هنوز تصویب نشده است.

این مسئول صنفی درباره قیمت‌های افسار گسیخته تخم‌مرغ در بازار اظهار کرد: پس از آزادسازی نرخ ارز خوراک دام و طیور و سایر خدمات مربوط به تولید ۶ تا ۱۰ برابر شده است. به عنوان نمونه، سویا به هر کیلوگرم ۱۲۰ هزار تومان رسیده و این قیمت برای فسفات پس از دی ۱۴۰۴ حدود ۱۰ برابر شده است. ریز مغذی‌ها ۱۵ برابر افزایش قیمت را تجربه کرده‌اند و با وجود افزایش چند برابری هزینه‌ها نمی‌توان تخم‌مرغ را با نرخ سال گذشته به فروش رساند.

رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه سراسری مرغداران تخم‌گذار میهن افزود: ۶۰ تا ۶۵ درصد نیاز بازار از طریق شبکه توزیع فروشگاه‌های زنجیره‌ای و میادین میوه و تره بار و با قیمت مناسب در حال انجام است.

خرید با قیمت بالا؛ فروش با قیمت پایین

کاشانی با اشاره به واردات نخستین محموله تخم‌مرغ از مرزهای غربی کشور اظهار کرد: قیمت تخم‌مرغ در ترکیه بالاست. در واقع دولت با



را ۳۰ تا ۴۰ درصد زیر قیمت تمام‌شده به بازار عرضه می‌کند و کشور به مازاد تولید مواجه است اما متأسفانه خبر واردات این محصول شوکی به بدنه تولید بود.

وی افزود: تولیدکنندگانی که طی ۴ سال اخیر خودکفایی را در کشور تداوم بخشیدند خبر واردات منجر به بی‌انگیزگی آنها شده و تأثیر این مسئله طی ماه‌های آینده مشخص می‌شود.

رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه سراسری مرغداران تخم‌گذار با بیان اینکه سال گذشته تولیدکنندگان داخلی موفق شدند بخشی از بازار ترکیه را به دست گیرند، ادامه داد: با وجود صادرات و در اختیار داشتن بخشی از بازار منطقه، طی ۸ ماه گذشته بارها بدون مشورت و اطلاع‌رسانی به اتحادیه، صادرات تخم‌مرغ ممنوع شد. امروز پس از ۴ سال خودکفایی و با وجود مازاد تولید، جای پرسش است که چطور واردات تخم‌مرغ انجام شده است.

وی با اشاره به پراکندگی تصمیم‌گیری در استان‌های مختلف کشور اظهار کرد: در حالی که استان خراسان رضوی صادرات تخم‌مرغ دارد

یک مسئول صنفی با بیان اینکه شاهد مدیریت ملوک‌الطوایفی در تولید و بازار تخم‌مرغ هستیم، گفت: در حالی که کشور با مازاد تولید مواجه است نخستین محموله تخم‌مرغ از مرزهای غربی وارد کشور شد. به گزارش مهر، بازار تخم‌مرغ تا پیش از سال ۱۴۰۴ یکی از باثبات‌ترین بازارهای کالاهای اساسی در کشور به‌شمار می‌رفت. سال ۱۴۰۰ خورشیدی ایران از کشوری واردکننده به کشوری صادرکننده تخم‌مرغ در منطقه تبدیل شد. از این‌رو، طی تفاهم‌نامه‌ای در سال ۱۴۰۱ مدیریت تولید، بازار، صادرات و واردات این محصول پروتئینی به اتحادیه مرکزی مرغداران میهن واگذار شد.

امروز با گذشت ۴ سال، سخن از واردات ۳ هزار کارتن تخم‌مرغ از طریق مرزهای غربی کشور می‌شود. محمدرضا صفری، رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی از ورود نخستین محموله ۳ هزار کارتنی تخم‌مرغ از مرزهای این استان طی امروز خبر داد.

حمیدرضا کاشانی، رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه سراسری مرغداران تخم‌گذار در این زمینه گفت: در حال حاضر تولیدکننده محصولات خود